

Krav til arbeidsgiver ved risikofylt arbeid – G11 anhuker – hydraulisk kran på båt

Fiskeri- og sikkerhetsfaglig konferanse
for ansatte ved videregående opplæring Naturbruk

4. desember 2024

Solfrid Engene Røyset

04.12.2024

1

Agenda

- G11 Anhuking /Stropping
– Hvorfor ikke sertifisert opplæring?
- Hva er grensen mellom Arbeidstilsynet og Sjøfartsdirektoratet?
 - Hva er krav til opplæring for en fører av hydr.kran på arbeidsbåt?
- Hva har arbeidsgiveren ansvar for ved risikofylt arbeid?

04.12.2024

2

Rettsstat: grunnleggende prinsipper

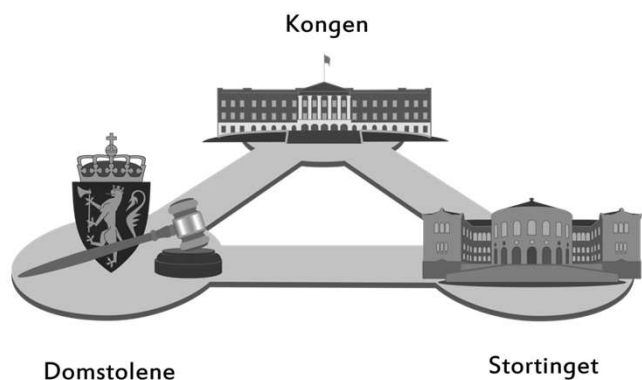
1. **Loven er fremst:** Loven – ikke hvem som har makten, bestemmer
 2. **Likebehandling:** Alle borgere skal behandles likt for loven
 3. **Maktfordeling:** Makten deles mellom uavhengige institusjoner for å hindre maktmisbruk: lovgivende, utøvende, dømmende, media
 4. **Beskytte rettigheter:** Staten skal beskytte individenes rettigheter og friheter
 5. **Forbud mot vilkårlige regler:** rett basert på *fornuft* og ikke på vilkårlige innfall
 6. **Lovendring og demokrati:** demokratisk prosess og kan endres når det er nødvendig
- Rettsikkerhet:** Borgeres rett til en offentlig rettergang, og ingen kan *straffes uten lov*: dvs. et påbud eller et forbud må ligge til grunn.
- Forvaltningens sak skal belyses fra alle sider og vedtak skal begrunnes i lov og forskrift*

3

Retts-samfunnet og plassen til Arbeidstilsynet

- Statsforvaltningen
 - Iverksette lovene
 - Tolke lovbestemmelsene
 - Anvende retten i konkrete saker
 - Overvåke anvendelsen – Tilsyn
 - Forberede lovendringer
- Arbeidsmiljøloven med forskrifter
 - Arbeidsgiveren,
 - Produsenter

4

§ 10-2 Krav om dokumentert sikkerhetsopplæring ved bruk av arbeidsutstyr

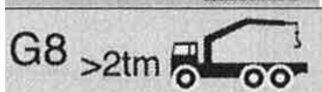
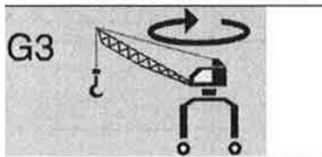
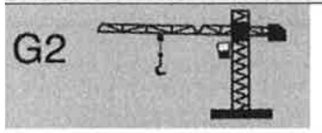
- Den som skal bruke arbeidsutstyr som nevnt i § 10-1 og § 10-3, skal ha praktisk og teoretisk opplæring som gir kunnskaper om oppbygging, betjening, bruksegenskaper og bruksområde, samt vedlikehold og kontroll. Opplæringen skal gi kunnskaper om de krav som stilles til sikker bruk og betjening i forskrifter og i bruksanvisning.
- Det skal utstedes dokumentasjon på at praktisk og teoretisk opplæring er gitt ...
- Arbeidsgiver kan bare sette arbeidstaker til å utføre arbeid med aktuelle arbeidsutstyr innenfor det området det er gitt opplæring i.

§ 10-3. Arbeidsutstyr underlagt krav om dokumentert sikkerhetsopplæring gitt av sertifisert opplæringsvirksomhet

Dokumentert sikkerhetsopplæring i henhold til § 10-2 skal gis som sertifisert sikkerhetsopplæring for følgende arbeidsutstyr:

- bro- og traverskraner, dersom bruken medfører fare for skade på liv eller helse
- tårnkraner
- mobilkraner med større kapasitet enn 2 tm
- portalkraner
- kraner med større kapasitet enn 2 tm montert på lastebil eller lastebilhenger
- løfte- og stablevogn for gods med permanent førerplass på vognen
- masseforlyttingsmaskiner med større effekt enn 15 kW (20,4 hk).

Kraner underlagt opplæring fra sertifisert virksomhet

- bro- og traverskraner... (G4)
- tårnkraner (G2)
- mobilkraner med større kapasitet enn 2 tm (G1)
- Portalkraner (G3)
- kraner med større kapasitet enn 2 tm montert på lastebil eller lastebilhenger (G8)

7

...opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig

arbeidsmiljøloven § 3-2 nr. 1) bokstav a) og b)

Arbeidsgiver skal bl.a. sikre at den ansatte får nødvendig opplæring:

- 1) nødvendig kompetanse for den som i arbeidsgivers sted skal lede risikofylt arbeid
- 2) om organisering av arbeidet og organiseringen av arbeidsstedet
- 3) om *grunnleggende* sikkerh.opplæring etter fua § 10-2, i tråd med bruksanvisningen
- 4) om *grunnleggende* s.oppl. gitt av sertifisert virksomhet jf. arb.utstyr i fua § 10-3
- 5) om *utstyrsspesifikke* forhold, gis i tråd med bruksanvisningen jf. fua § 10-4; om det som er *nytt* og den bygger på en grunnleggende opplæring
- 6) om *kontroll og vedlikehold* av arbeidsutstyr, fua § 12-1
- 7) om *bruksanvisningens rolle*; produsentens informasjon til brukeren om sikker bruk

04.12.2024

8

Arbeidsgivers ansvar for opplæring

- *Nødvendig opplæring*, hjemlet i arbeidsmiljøloven § 3-2 nr. 1) bokstav a) og b
 - ✓ nødvendig kompetanse for den som i arbeidsgivers sted skal lede risikofylt arbeid
 - ✓ Opplæring i organisering av arbeidet
 - ✓ Opplæring i organisering av arbeidsstedet, trafikkregler og rutiner
 - ✓ Grunnleggende sikkerhetsopplæring, fua § 10-2 (herunder av sertifisert virksomhet)
 - ✓ Utstyrsspesifikk opplæring etter bruksanvisningen om det som er nytt, jf. fua § 10-4
 - ✓ Opplæring i kontroll og vedlikehold av arbeidsutstyr, fua § 12-1
- Opplæring skal gjentas ved behov og gis på et språk som arbeidstakeren forstår olm §8-1

Oppsummering – plikt og rett

Bedriftseieren har rett til å styre sin virksomhet innenfor lovens rammer; er juridisk kompetent.

Arbeidsgiveren skal planlegge arbeidet, organisere arbeidsplassen, og gi den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig for sikkert arbeid.

Arbeidsgiveren skal vurdere skikketheten til en ansatt person, og bare sette den som er skikket til å gjøre arbeid som medfører fare, f.eks. kjøre kran:

Den ansatte kjører kran under arbeidsgivers styringsrett og ansvar, med en plikt til å medvirke i å planlegge og gjennomføre det som arbeidsgiveren setter i verk for å skape et godt og sikkert arbeidsmiljø.

Den ansatte skal medvirke til å hindre ulykker og helseskader, og også avbryte arbeidet dersom vedkommende mener at arbeidet ikke kan fortsette uten å medføre fare for liv eller helse, aml§ 2-3